

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE OBECKOV

2023 - 2026

Február 2023

Schválené uznesením obecného zastupiteľstva číslo zo dňa

Obsah

Úvod.....	3
1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb.....	4
1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb	4
1.2. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb	5
2. Analýza demografických údajov a sociálnej situácie	10
2.1. Obyvateľstvo	14
2.2 Služby	16
3. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb.....	20
3.1. Sociálne znevýhodnené skupiny.....	23
Seniori	23
Opatrovateľská služba	24
Nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním.....	24
Zdravotne postihnutí.....	25
Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami	26
4. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb	28
4.1. SWOT analýza v sociálnej oblasti.....	29
5. Strategická časť.....	30
5.1. Strategické ciele pre cieľovú skupinu seniori	30
5.2. Strategické ciele pre cieľovú skupinu nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním	32
5.3 Strategické ciele pre cieľovú skupinu detí, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia.....	33
5.4 Strategické ciele pre cieľovú skupinu zdravotne postihnutí.....	34
5.5. Strategické ciele pre cieľovú skupinu osoby ohrozené sociálnym vylúčením	34
6. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb	35
7. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb	35
8. Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb	36
Záver	36
Použitá literatúra	37
Prílohy - Dotazník.....	37

Úvod

Oblasť sociálnej politiky významne ovplyvnil proces decentralizácie a reformy verejnej správy, čo sa prejavilo prechodom rozsiahlych kompetencií na miestnu samosprávu. Mestá a obce sa tak stali významným realizátorom sociálnej politiky a od miestnej samosprávy v súčasnosti vo veľkej miere závisí rozsah, podmienky a v neposlednom rade kvalita poskytovaných sociálnych služieb. Sociálne služby sú teda súčasťou verejných politík, v ktorých sa jednoznačne presadzuje ľudskoprávny rozmer a orientácia na potreby a preferencie ich prijímateľov.

Komunitný plán sociálnych služieb je vypracovaný v súlade s požiadavkami zákona o sociálnych službách a tiež s ohľadom na národné priority rozvoja sociálnych služieb, berúc do úvahy miestne podmienky, potreby a špecifiká. Jeho základnou ideou je komunitný rozvoj, skvalitnenie a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb, resp. doplnenie chýbajúcich sociálnych služieb na základe požiadaviek a záujmu občanov obce.

Zmyslom komunitného plánovania najmä v obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom. Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

- Aké sociálne služby treba vytvoriť?
- Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť?
- Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb?

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Stratégia rozvoja sociálnych služieb obce v predpokladanom komunitnom pláne zahŕňa v sebe aktualizáciu kompetencií podľa novej legislatívy zákona o sociálnych službách, ktorý značne rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj:

- zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- komunitných a terénnych služieb,
- sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie,
- odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách

Zmyslom komunitného plánovania je taktiež aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným koordinovaným postupom, posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Hlavným zámerom realizácie komunitného plánu sociálnych služieb je spokojnosť občanov s poskytovanými službami obci, zvýšenie kvality života, aktívny záujem ľudí o udržateľnosť a rozvoj komunity obce.

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

1. sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízko prahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
2. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
3. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a pred čitateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
4. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
5. podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

Sociálna oblasť súvisí s dokumentmi vyššej úrovne a to:

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030
- Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násillia na ženách na roky 2022 – 2027
- Národná stratégia na ochranu detí pred násillím Národná stratégia zamestnanosti do roku 2022
- Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2030
- Koncepcia rozvoja sociálnych služieb BBSK

- Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2022 - 2026
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov - Z. z. č. 479/2010
- Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Štát priamo v § 83, odsek 2 zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá obci vypracovanie a schválenie komunitného plánu sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadní miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce a určí personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

MPSVR SR vydalo Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030, ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatočné materiálne technické zabezpečenie, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť).

Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami.

1.2. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

Sociálne služby sa poskytujú v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách), ktorý upravuje podmienky, postupy a formy poskytovania sociálnych služieb ako aj povinnosti poskytovateľov. Jeho cieľom je podporovať sociálne začlenenie občanov a uspokojovať sociálne potreby ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Za nepriaznivú sociálnu situáciu sa

považuje ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodu, že:

- osoba nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- je ohrozený jej vývoj v dôsledku jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do 7 rokov veku,
- osoba je ťažko zdravotne postihnutá alebo má nepriaznivý zdravotný stav,
- osoba dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- osoba vykonáva opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- osoba je ohrozená správaním iných fyzických osôb alebo sa stala obeťou správania iných fyzických osôb,
- osoba zotrváva v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačnej reprodukovanej chudoby.

Sociálne služby podľa tohto zákona sa poskytujú prostredníctvom odborných, obslužných a ďalších činností, ktoré je poskytovateľ povinný poskytnúť alebo zabezpečiť v prípade, že tieto činnosti sú taxatívne vymedzené. Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do niekoľkých skupín, v závislosti od povahy a nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

- sociálne služby krízovej intervencie (terénna sociálna služba krízovej intervencie; poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach – nocľaháreň, útulok, domov na polceste, nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, zariadenie núdzového bývania; nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu),
- sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života, poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti, služba včasnej intervencie),
- sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, domáca opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie tlmočníckej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
- sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
- podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, podpora samostatného bývania, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

Zákon o sociálnych službách v § 80 taxatívne upravuje pôsobnosť obce pri poskytovaní sociálnych služieb. Okrem koncepcnej, rozhodovacej, posudkovej, poradenskej, kontrolnej, registračnej, evidenčnej, štatistickej, finančnej činnosti a terénnej sociálnej práce je v pôsobnosti obce poskytovať, prípadne zabezpečovať rôzne druhy sociálnych služieb a zriaďovať a zakladať zariadenia.

Do pôsobnosti obce patria tieto druhy sociálnych služieb:

- nocľaháreň,
- nízkoprahové denné centrum,
- nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu,
- zariadenie pre seniorov,
- zariadenie opatrovateľskej služby,
- denný stacionár,
- opatrovateľská služba,
- prepravná služba,
- odľahčovacia služba,
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa.

Obec môže zriaďovať aj iné zariadenia a poskytovať alebo zabezpečovať aj iné druhy sociálnej služby, príp. môže sociálne služby účelne a vhodne spájať.

Zákon o sociálnych službách zaručuje právo fyzickej osoby na poskytnutie sociálnej služby alebo zabezpečenie jej poskytnutia a právo výberu poskytovateľa, za splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom a ďalšie práva pri poskytovaní sociálnych služieb.

Poskytovateľmi sociálnych služieb sú v súlade so zákonom obce, právnické osoby zriadené alebo založené obcou alebo samosprávnym krajom (verejní poskytovatelia sociálnych služieb) a iné právnické alebo fyzické osoby (neverejní poskytovatelia sociálnych služieb). Sociálne služby môže poskytovať len poskytovateľ zapísaný do registra poskytovateľov sociálnych služieb.

V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnej služby (tzv. štandardy kvality). Poskytovateľ je povinný napríklad vypracovať individuálny rozvojový plán klienta, dodržiavať maximálny počet klientov na jedného zamestnanca a za účelom zvýšenia profesionality práce vypracovať a uskutočňovať program supervízie.

Komunitný plán sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) je strategický dokument, ktorý analyzuje stav poskytovaných sociálnych služieb na území obce, hodnotí potreby a požiadavky jej obyvateľov a navrhuje budúci rozvoj v oblasti sociálnych služieb na stanovené obdobie. Dokument je reálnym výstupom komunitného plánovania sociálnych služieb a výsledkom dohody medzi zadávateľmi, poskytovateľmi a prijímateľmi sociálnych služieb. Poukazuje na potreby v danej komunite, pričom poskytuje aj možnosti finančného, personálneho, prevádzkového a organizačného zabezpečenia v oblasti poskytovania sociálnych služieb v danej komunite.

Najdôležitejšie ciele komunitného plánu sú:

- zistiť potreby a požiadavky prijímateľov sociálnych služieb,
- zistiť plány a predstavy poskytovateľov sociálnych služieb,
- koordinovať ponuku a dopyt v sociálnych službách,
- vytvoriť kompromis medzi predstavami, požiadavkami, možnosťami a dostupnými zdrojmi

- zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb
- stanoviť priority pre budúci rozvoj sociálnych služieb.

Národné priority rozvoja sociálnych služieb 2021 - 2030

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030 reagujú na aktuálne výzvy sociálnej pomoci občanom, ku ktorým patrí predovšetkým rozvoj rôznorodých služieb starostlivosti na komunitnej úrovni, vrátane potreby modernizácie sociálnych služieb. Potvrďuje sa nimi zároveň hlavné poslanie sociálnych služieb, ktorým je podpora začleňovania ľudí do spoločnosti, sociálna súdržnosť, smerovanie k službám poskytovaným na komunitnej úrovni a rozvinutie ich potenciálu v oblasti zamestnanosti a zamestnateľnosti. Reflektujú na aktuálnu situáciu poskytovania sociálnych služieb v Slovenskej republike, predovšetkým na nedostatok kapacity sociálnych služieb poskytovaných v prirodzenom (domácom a komunitnom) prostredí občanov, potrebu zabezpečenia udržateľnosti financovania sociálnych služieb a rozvoja ich kvality.

Slovenská republika si v oblasti sociálnych služieb na roky 2021 - 2030 zadefinovala nasledovné priority:

- zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami komunity (s čiastkovými prioritami: a1) podpora rozvoja sociálnych služieb a odborných činností komunitného charakteru; a2) prepojenie systému sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti do systému dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti),
- podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť (s čiastkovými prioritami: b1) budovanie sociálnych služieb na komunitnej úrovni v rámci prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť; b2) realizácia viacročnej národnej kampane na zvyšovanie povedomia odbornej i laickej verejnosti o deinštitucionalizácii a rozvoji komunitne organizovaných sociálnych služieb),
- podporiť rozvoj sociálnych služieb dostupných pre osoby zotravnújúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.

V druhej polovici 2020 bol spracovaný odpočet plnenia ustanovených NPRSS3 , ktorý vyhodnocoval trendy vývoja jednotlivých druhov sociálnych služieb odrážajúcich vplyv vybraných determinujúcich faktorov tohto vývoja.

Vyhodnotenie ukázalo, že naprieč všetkým NPRSS sa ich napĺňanie v sledovanom období zabezpečovalo ako kombinácia rozličných projektových aktivít, osobitne formou národných projektov spolu/financovaných z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, s priebežnými zmenami legislatívy. Tieto favorizovali napĺňanie priorít nielen pilotnou, ale aj plošnou formou podporenou príslušnými ustanoveniami zákona o sociálnych službách. Od roku 2018 bolo zavedené financovanie vybraných druhov sociálnych služieb podmienených odkázanosťou či sociálnych služieb krízovej intervencie z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR; bol zavedený nový spôsob výpočtu príspevku na prevádzku pre zariadenia zabezpečujúce aj ošetrovateľskú starostlivosť v nadväznosti na krytie nákladov takejto starostlivosti z verejného zdravotného poistenia. V priebehu sledovaného obdobia boli aj spresnené pravidlá organizácie a prevádzky vybraných druhov sociálnych služieb tak, aby väčšmi zodpovedali komunitne organizovanej starostlivosti.

Analýza vývoja jednotlivých druhov a foriem sociálnych služieb poukázala na výskyt niektorých pravidelností, ktoré sa v rámci nej objavovali opakovane, vo viacerých súvislostiach a naprieč viacerým národným prioritám. Jednou z pravidelností bol pozitívny vývoj v dostupnosti tých druhov sociálnych služieb, ktoré boli v sledovanom období podporované národnými projektmi a spolu/financované z európskych zdrojov. Osobitne išlo o vybrané druhy sociálnych služieb krízovej intervencie, konkrétne o terénnu sociálnu službu krízovej intervencie, službu komunitných centier, nízkoprahových denných centier či nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu. Ďalšou pravidelnosťou súvisiacou s otázkou financovania bol pozitívny vývoj v dostupnosti tých druhov sociálnych služieb poskytovaných miestnou samosprávou a neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb, ktoré od roku 2018 spadali do okruhu sociálnych služieb spolufinancovaných z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR formou finančného príspevku pre zariadenia podmienené odkázanosťou a krízovej intervencie. Osobitná pravidelnosť sa týkala postupného znižovania početnosti poskytovateľov služieb domova sociálnych služieb s celoročnou pobytovou formou, pri súčasne miernom náraste počtu ich služieb organizovaných ambulantne, čo bolo sprevádzané výrazným nárastom klientely zariadení pre seniorov, špecializovaných zariadení či denných stacionárov. Výskyt tohto trendu možno interpretovať v kontexte legislatívnych zmien v oblasti podmienok poskytovania sociálnej služby v domove sociálnych služieb, ako i deinštitucionalizačných projektových snáh vyvíjaných v priebehu sledovaného obdobia a snáh o podporu prechodu klientely sociálnych služieb z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť. Okrem uvedených pravidelností analýza poukázala aj na významné nerovnomernosti vývoja v sociálnych službách. Pozitívne vyznievajúce sumárne zistenia boli mixom výrazných nárastov v „hlavno-prúdových“ sociálnych službách podporovaných od roku 2018 finančným príspevkom z MPSVR SR či národnými projektmi, v kombinácii so stagnáciou až poklesom tých druhov sociálnych služieb, príp. samostatných odborných činností, ktoré takúto podporu nemali a stabilne sa poskytujú, napriek ich dôležitosti, v oveľa nižšom rozsahu. Išlo o viaceré podporné služby dôležité ako pre osoby odkázané na podporu a pomoc iných fyzických osôb z dôvodu vyššieho veku či zdravotného postihnutia (napr. sociálna rehabilitácia, tlmočnicka služba a jej sprostredkovanie, sprostredkovanie osobnej asistencie či sprievodcovská a predčitateľská služba), tak pre osoby v krízových životných situáciách a žijúcich v segregovaných lokalitách (napr. služby podpory samostatného bývania, integračné centrá, služby jedálne, strediska osobnej hygieny či práčovne). Osobitným prípadom nezapadajúcim ani do trendu pravidelností, ani do prejavov nerovností, bol vývoj v domácej opatrovateľskej službe. Národné projekty realizované na podporu jej dostupnosti pomohli od roku 2014 skôr „jednorazovo“ zvrátiť nepriaznivý vývoj navýšením početnosti klientely aj personálu opatrovateľskej služby. Táto následne skôr stagnovala, a po roku 2017 dokonca opätovne mierne klesla. Stagnujúci vývoj v opatrovateľskej službe sa v odborných diskusiách zvykne pripisovať aj faktu, že jej financovanie sa dostalo mimo okruh poskytovania finančného príspevku z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR pre sociálne služby podmienené odkázanosťou. Uvádzajú sa aj rezervy angažovanosti miestnej samosprávy pri organizovaní a financovaní opatrovateľskej služby z vlastných zdrojov, rovnako nezohľadňovanie rozličnej miery pripravenosti miestnej samosprávy rozličnej veľkosti reálne vykonávať kompetencie na úseku sociálnych služieb. Všetky tieto okolnosti viedli k situácii, kedy dostupnosť opatrovateľskej služby, resp. počet jej prijímateľov bol ku koncu roka 2018 nižší ako ku koncu minulej dekády. A to všetko napriek faktu, že z európskych zdrojov šlo vo vyhodnocovanom období na podporu jej dostupnosti výrazne najviac finančných prostriedkov. Pravidelnosti, v kombinácii s nerovnomernosťami vo vývoji dostupnosti jednotlivých druhov sociálnych služieb, poukazujú na nesystémovosť

súčasného systému financovania sociálnych služieb v národných podmienkach. Národné priority by mali byť „národnými“ práve preto, že zvyšujú dostupnosť osôb k potrebným sociálnym službám bez ohľadu na ďalšie okolnosti (napr. ekonomickú rozvinutosť regiónu, vekovú štruktúru obyvateľstva, príjmovú situáciu jednotlivcov a rodín, zastúpenie osôb so zdravotným postihnutím, atď.). Ak je však plnenie národných priorít primárne naviazané na projektové európske zdroje, dostupnosť potrebných sociálnych služieb sa reálne zvyšuje len pre tie osoby, rodiny, skupiny či komunity, ktoré žijú v prostredí aktívnych sociálnych subjektov (poskytovateľov sociálnych služieb) zapojených do projektových iniciatív. V inom prípade závisí od angažovanosti samosprávy (osobitne miestnej) pri plánovaní sociálnych služieb a preberaní zodpovednosti za uspokojovanie sociálnych potrieb svojich obyvateľov vlastnými zdrojmi, ktorá, ako bolo opakovane uvádzané vyššie, vykazuje pretrvávajúce rezervy. Výsledkom sú výrazné rozdiely v stupni rozvoja sociálnych služieb v jednotlivých samosprávach a regiónoch a tým aj rozdiely v ich dostupnosti pre cieľové skupiny. Navyše, stratégia spoliehania sa na externé projektové zdroje sa javí ako riziková z perspektívy udržateľnosti dosiahnutého stupňa rozvoja sociálnych služieb pri predpoklade utlmovania ich financovania z európskych zdrojov pri súčasnom predpoklade prudkého nárastu osôb odkázaných na sociálne služby v kontexte demografického vývoja na Slovensku. Súčasťou odpočtu NPRSS na roky 2015-2020 bolo aj vyhodnotenie priority zameranej na zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb. Možnosti hodnotenia boli v tomto prípade limitované, nakoľko hodnotenie podmienok kvality podľa zákona o sociálnych službách začalo vykonávať MPSVR SR prostredníctvom interných hodnotiteľov až v septembri 2019. V rámci spolupráce s Implementačnou agentúrou MPSVR SR pri realizácii národného projektu Kvalita sociálnych služieb sa od roku 2020 začalo vykonávať aj pilotné hodnotenie kvality u vybraných poskytovateľov sociálnych služieb s cieľom pripraviť externých hodnotiteľov na spoluprácu s MPSVR SR pre účely hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

2. Analýza demografických údajov a sociálnej situácie

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je PHSR obce. PHSR obce Obeckov na roky 2015 -2024 deklaruje strategický cieľ obce takto:

Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce, ktorý bude zameraný hlavne na trvalý ekonomický rast pri rešpektovaní environmentálnych požiadaviek a obmedzení súvisiacich s existenciou tunajších prírodných hodnôt. Obec sa bude snažiť o ochranu prírodných hodnôt, ktoré sú pod štátnou ochranou prírody v súlade s rozvojovými zámermi v oblasti cestovného ruchu a ekologicky nezávadného hospodárstva. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu a vybraných oblastí drevárskeho priemyslu, textilného priemyslu, cestovného ruchu a oblasti služieb, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady.

Sociálna analýza je súhrn faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy a zámery na celoštátnej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj sociálnych služieb. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

Technologické faktory ovplyvnia tempo inovácií v technológiách, najmä informačných, podstatne zvyšujú produktivitu i kvalitu výroby. Z technologického hľadiska došlo k výraznému zlepšeniu kvality zariadení a objektov pre sociálne účely, stým však súvisí aj nárast financií potrebných na ich získanie, prevádzku a údržbu. Postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkoľvek oblasti sú šírené a dostupné rôznym spôsobom. V súčasnosti je možné poskytovať sociálne služby s využitím telekomunikačných technológií.

Sociologické faktory majú najväčší vplyv na vývoj spoločnosti a to:

- demografické zmeny – znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov
- zmeny v životnom štýle – rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí, zhoršujúci sa zdravotný a fyzický stav populácie, vplyv techniky a médií,
- oslabovanie tradičných ľudských hodnôt – zhoršovanie medziľudských vzťahov a komunikácie, peniaze ako meradlo hodnôt, kríza rodiny, zvyšovanie počtu rozvodov a detí narodených mimo manželstva.

Ekonomické faktory, ktoré svojimi zmenami za posledných dvadsať rokov ovplyvnili vývoj celej spoločnosti. V oblasti služieb vo verejnom záujme došlo k zmenám systému v oblasti organizácie, riadenia aj financovania. Od 1.júla 2002, kedy sa začala decentralizácia verejnej správy, prešli sociálne zariadenia a služby do pôsobnosti samospráv. Zariadenia získali viac kompetencií, v súčasnosti majú možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky z fondov EÚ.

Politické faktory určuje parlament a vláda zákonmi a programovými vyhláseniami alebo rozhodnutím vstúpiť do EÚ a NATO, zavedenie eura na Slovensku. Programovým vyhlásením z augusta 2006 Vláda SR sa zaviazala poskytovať pre obyvateľov taký sociálny program, ktorý bude garantovať udržanie a rozvoj ľudských, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv smerujúcich k dôstojnej životnej úrovni každého človeka. Systém sociálnej politiky bude nastavený tak, aby bol sociálne spravodlivý, transparentný, trvalo finančne udržateľný a aby zabezpečil rovnosť príležitosti. K prioritám vlády v sociálnej oblasti patrí politika zamestnanosti, pracovné vzťahy a sociálny dialóg, sociálne zabezpečenie, podpora rodiny, podpora rodovej rovnosti a efektívnosti inštitúcií.

V snahe zabezpečiť kontinuitu a efektívnosť poskytovaných sociálnych služieb a súčasne v snahe podporiť zotrvanie ľudí odkázaných na pomoc čo najdlhšie v ich prirodzenom rodinnom prostredí v súčasnosti prebieha proces deinštitucionalizácie sociálnych služieb na Slovensku.

Vláda SR svojím uznesením č. 222/2021 zo dňa 28. apríla 2021 schválila Národnú stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti (ďalej Národná stratégia DI 1), ako nový strategický dokument s celonárodnou pôsobnosťou, priamo nadväzujúci na predošlú Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb

a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (ďalej Stratégia DI 2011). Národná stratégia DI predstavuje rámcový strategický materiál, ktorý určuje ďalšie smerovanie Slovenskej republiky v procese odstraňovania doposiaľ prevažujúceho modelu inštitucionálnej starostlivosti poskytovanej ľuďom dlhodobo odkázaným na pomoc inej osoby (fyzické osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, starší ľudia s nepriaznivým zdravotným stavom, deti v náhradnej starostlivosti) a jeho nahradením modelom komunitných služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávaných na úrovni komunity. Vypracovanie Národného akčného plánu prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012-2015 (ďalej len Národný akčný plán DI) bolo jednou zo základných úloh Stratégie DI 2011. Stratégia DI 2011 a Národný akčný plán DI boli pripravované v spolupráci so širokou pracovnou skupinou odborníkov z oblasti sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti. Národný akčný plán DI bol časovo aj obsahovo obmedzený na prvú pilotnú fázu transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb v rokoch 2012–2015 a jednotlivé úlohy boli priamo previazané s aktivitami pilotného Národného projektu Podpora procesu deinštitucionalizácie a transformácie systému sociálnych služieb v SR. Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť na roky 2022-2026 (ďalej len Národný akčný plán 2022-2026) koncipuje úlohy v súlade so súčasnými národnými rámcovými strategickými dokumentmi, ktoré určujú smerovanie politik a národných aktivít v oblasti naplňania ľudských práv osôb so zdravotným postihnutím a seniorov. Zameriava sa aj na zvýšenie dynamiky v napredovaní procesu transformácie systému sociálnych služieb v podmienkach Slovenskej republiky. Cieľom a zmyslom zmeny existujúceho inštitučného modelu sociálnych služieb na systém služieb komunitnej starostlivosti je vytvorenie systémových predpokladov na realizáciu plnoprávneho občianstva ľudí odkázaných na sociálne služby v ich každodennom živote (t. j. ľudsko-právne aspekty).

(<https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/narodna-strategiadeinstitucionalizacie-systemu-socialnych-sluzieb-nahradnej-starostlivosti-2021.pdf>)

Úlohou Národného akčného plánu 2022-2026 je stanoviť ciele a opatrenia pre pokračovanie v procese DI a nastavenie postupov, pomocou ktorých sa inštitucionálna starostlivosť o osoby so zdravotným postihnutím a seniorov postupne transformuje na komunitné služby v závislosti od individuálnych potrieb klientov. Úlohou je obnoviť rodinné a priateľské väzby a vytvárať nové siete sociálnych vzťahov, využívať a rozširovať existujúce a vytvárať nové terénne a ambulantné služby využívané miestnymi obyvateľmi, ktorí sú rovnako odkázaní na takéto služby. V neposlednom rade je úlohou Národného akčného plánu 2022-2026 poskytnúť informácie a umožniť participáciu na jeho realizácii čo najväčšiemu počtu osôb, ktoré zodpovedajú za poskytovanie, zabezpečenie, ako aj úroveň poskytovaných sociálnych služieb na Slovensku. Aktualizácia jednotlivých úloh Národného akčného plánu 2022-2026 je realizovaná so zreteľom na zapracovanie najaktuálnejších poznatkov z oblasti naplňania ľudských práv v oblasti poskytovania sociálnych služieb, ako aj konkrétnych odporúčaní Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím pre Slovenskú republiku.

Základná charakteristika obce:

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu V. Krtíš súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica.

Základná charakteristika obce Obeckov (k 31.12.2022)	
Kód obce	516252
Názov okresu	Veľký Krtíš
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	obec
PSČ	991 05
Telefónne smerové číslo	047
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1257
Nadmorská výška obce - mesta v m	175
Celková výmera územia obce [km ²]	10 883 906
Hustota obyvateľstva na km ²	40,79

Zdroj: ŠÚ SR

Nadmorská výška stredu obce je 175 m.n.m. a priemerná hustota obyvateľstva je 39 obyvateľov / km². V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska patrí medzi slabo zaľudnené obce. Celková plocha katastra je 10,8 mil. m². Členitý pahorkatý terén s plochými chrbtami tvoria mladotretiohorné uloženiny, agátové a dubové lesíky sú len na strmších úbočiach. Má hnedozemné, lužné a nivné pôdy. Obec sa rozprestiera na území bez nálezísk prírodných a iných zdrojov. Hlavnou náplňou pracovnej činnosti obyvateľstva v minulosti bolo poľnohospodárstvo. Aj v súčasnosti je v poľnohospodárskej firme zamestnaná malá časť obyvateľstva, niektorí odchádzajú za prácou do okresného mesta. Pre nedostatok pracovných príležitostí sú ľudia nútení odchádzať za prácou aj do vzdialenejších miest a aj do zahraničia. Aj tak je asi jedna tretina občanov v produktívnom veku nezamestnaná, niektorí sú prihlásení na aktívnej činnosti v obci. V menšom počte tu pôsobia aj súkromní podnikatelia – živnostníci. V meste Veľký Krtíš je zriadený Spoločný úrad samosprávy. Obec vlastní kultúrny dom postavený v roku 1957, zrekonštruovaný v r. 2019, dom smútku v používaní od roku 1988 zrekonštruovaný v r. 2017. Nový obecný úrad a materská škola boli postavené v roku 1978, zrekonštruované v r. 2019 a malá trieda MŠ zrekonštruovaná v r. 2020. Obec je plynofikovaná. Má vybudovaný obecný vodovod. Obeckov, malá rázovitá dedinka. Od roku 2002 má projekty a stavené povolenie na vybudovanie verejnej kanalizácie a vlastnej čističky odpadových vôd. Čistička odpadových vôd bola vybudovaná z poskytnutej dotácie z environmentálneho fondu v r. 2013 a spustená v r. 2021. K realizácii dobudovania kanalizácie je potrebná finančná pomoc z ministerstva životného prostredia a štrukturálnych fondov EÚ. Vzhľadom k životnému prostrediu obec začala v roku 2002 so zberom separovaného odpadu (www.obeckov.ocu.sk).

Historický vývoj obce:

Obec sa prvýkrát spomína v roku 1257, keď majetok Feliciána Ebeczkiho susedil s Príbelcami. V roku 1323 sa výhradnými majiteľmi obce stávajú Ebeczkyovci, starobylá novohradská zemianska rodina. Podľa mena rodiny Ebeczkyovcov bola aj pomenovaná, Ebeczk – Obeckov. Roku 1549 boli tunajšími zemepánmi Michal Palásthy, Ladislav a Imrich Ebeczkyovci, Gašpar Nagy, Imrich Balassa, Ján Ivánczy a Ján Piry. Toto obdobie poznačila prítomnosť Turkov, ktorí obec v polovici 16. storočia zničili. Po rekonštrukciách prebiehal život v obci počas nasledujúcich dvoch storočí v relatívnom pokoji, až do roku 1713, keď tunajšie obyvateľstvo zdecimovala krajinská morová epidémia. V roku 1828 bolo

v obci 41 domov a 452 obyvateľov. Po vypuknutí maďarskej revolúcie (1848-1849) do vojska narukovalo 7 miestnych obyvateľov. Inak sa revolučné udalosti obce nedotkli. Potom, čo sa v Obeckove usadila rodina Ruttkayovcov sa na panských poliach pestovalo hlavne obilie, zelenina a tabak, ktorý sa stal výnosným artiklom. Chovali sa husi ovce, kone a dobytok. Časť obyvateľstva sa zaoberala debnárstvom. Pri sčítaní ľudu v roku 1869 žilo v obci 545 obyvateľov, tento počet striedavo stúpala a klesal, až dospel k súčasnému číslu 496. Z iniciatívy učiteľa Jána Holuba bola v roku 1918 postavená budova rímskokatolíckej školy, v ktorej sa po roku 1918 vyučovalo len v slovenskom jazyku. V dôsledku nevyhovujúceho stavu bol v roku 1894 zbúraný starý a postavený nový neoklasicistický kostol, ktorý zasvätili sv. Jánovi Krstiteľovi. Evanjelický kostol bol postavený v roku 1908. Obyvateľov Obeckova sa dotkli obe svetové vojny. Počet obetí prvej svetovej vojny dodnes nie je upresnený. Viedenská arbitráž z roku 1938 stanovila, že podľa hranice, ktorou bol potok, ležali niektoré domy v časti Potočok v Maďarsku. Druhá svetová vojna sa bytostne dotkla najmä obyvateľov židovskej národnosti - rodiny Ungárovcov (Július, Magdaléna a synov Júliusa a Viktora) a Weissovcov (František, Matilda, Tibor, Imrich). Pred prvou vlnou deportácií do koncentračného tábora rodinu Ungárovcov zachránila prezidentská výnimka, ktorá im bola udelená na základe konvertovania na rímsko-katolícku vieru. Weissovcov stihol ukrutný osud. V bojoch v chotári obce padlo 21 vojakov, z toho 1 nemecký. Jeho pozostatky boli z miestneho cintorína prevezené na Nemecký vojenský cintorín vo Važci. Hospodárska politika novovzniknutého Československa sa výrazne podpísala na zmene v poľnohospodárskej výrobe. Na základe združstevňovania vzniklo v roku 1952 v Obeckove JRD, ktoré dosahovalo výborné výsledky a patrilo medzi najlepšie v rámci okresu. V 70-tich rokoch bolo pričlenené ku JRD Sklabiná. V 60-tich rokoch sa začalo s intenzívnou výstavbou rodinných domov. V rámci nej bol postavený aj kultúrny dom (www.obeckov.sk).

2.1. Obyvateľstvo

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Obeckov k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Obeckov (rok 2021 – SODB 2021)					
	spolu	ženy	0-14	65+	15-64
obec Obeckov	444	221	56	81	307

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021,

V roku 2021 žilo v obci celkovo 444 obyvateľov, pričom žien bolo 215. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 64 rokov, v ktorej bolo evidovaných 307 obyvateľov. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Obeckov podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania homogénna s 1 dominantným vierovyznaním. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (77,93 %). Menšia časť sa hlási k evanjelickému (7,21 %) a k obyvateľom bez vyznania (5,86 %).

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SODB 2021	%
Rímskokatolícke	346	77,93
Nezistené	16	3,6
bez vyznania	26	5,86
Evanjelické	32	7,21
Gréckokatolícke	3	0,67

Pravoslávna	3	0,67
Kresťanské zbory	13	2,93
Dôverné	5	1,13

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 94,37 %. Maďarská národnosť bola zastúpená 1,35 %. V obci žil 1 obyvateľ rómskej národnosti a 2 obyvatelia českej národnosti. Pri 3,6 % nebola zistená národnosť.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti		
Ukazovateľ	SOBD 2021	%
Slovenská	419	94,37
Maďarská	6	1,35
Rómska	1	0,23
Rusínska	0	0
Česká	2	0,45
Ukrajinská	0	0
Nezistená	16	3,6

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Demografia

Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Obeckov bol zaznamenaný pokles počtu obyvateľov.

Obec Obeckov	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
k 31.12.	499	496	489	484	475	474	458	445	432	429
muži	252	253	248	245	240	242	232	224	217	220
ženy	245	245	241	238	234	232	226	221	215	209
Index	1,000	0,994	0,980	0,970	0,952	0,950	0,918	0,892	0,866	0,860
Priemer Ix										

Zdroj: 2022, Evidencia obyvateľov Obce Obeckov

Počas sledovaného obdobia za 10 rokov počet obyvateľov klesol o 14,03 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 0,938, čo predstavuje priemerný ročný pokles o 6,2 %. K najvyššiemu poklesu došlo v roku 2019, kedy klesol počet obyvateľov o 16 osôb. Od roku 2013 každoročne nastáva pokles obyvateľov.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v obci Obeckov.

Obec Obeckov	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
narodení	4	2	4	5	2	7	0	1	4	5
umrelí	2	5	10	5	6	7	5	4	8	10
prirodzený prírastok	2	-3	-6	0	-4	0	-5	-3	-4	-5

Zdroj: 2022, Evidencia obyvateľov Obce Obeckov

Vývoj ukazovateľa prirodzeného prírastku obyvateľstva v obci v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet umrelých obyvateľov len v roku 2013. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2015.

2.2 Služby

Okres Veľký Krtíš patrí v rámci Banskobystrického kraja, ale aj v rámci Slovenskej republiky medzi okresy s nízkou mierou industrializácie. Priemyselná výroba je v zásade lokalizovaná len do sídla okresu, mesta Veľký Krtíš, kde ju reprezentujú podniky strojárskoho, potravinárskeho a textilného priemyslu. V poslednom období sa etablovalo aj niekoľko zahraničných spoločností na území mesta Veľký Krtíš a v priemyselnom parku Malý Krtíš a Nová Ves, ktoré sú od obce Obeckov vzdialené len cca 3 - 5 km. Okrem toho tu pôsobia menšie výrobné prevádzky na báze živnostenského podnikania a remeselných činností, prípadne miestne filiálne prevádzky ďalších podnikov sídliačich mimo okresu, nepresahujúce lokálny, nanajvýš regionálny význam.

Popri veľkom priemysle sa už v súčasnosti vytvára skupina malých a stredných podnikov a drobných živnostníkov, orientovaných predovšetkým na uspokojovanie potrieb vlastného regiónu a na rozširovanie a spetrovanie ponuky najmä spotrebného a potravinárskeho tovaru na vnútornom trhu. Pre tieto aktivity treba vytvárať výhodné legislatívne, administratívne a ekonomické podmienky, pretože okrem prínosu vyplývajúceho z vlastnej výrobnéj produkcie sú aj dôležitým zdrojom pracovných príležitostí.

Hospodárska činnosť v obci

NÁZOV FIRMY (ŽL)	Sídlo firmy, miesto podnikania	PREDMET ČINNOSTI
BH Medical s.r.o.	Obeckov 29	Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod)
Domi SERVICE s.r.o.	Obeckov 146	Montáž, rekonštrukcia a údržba vyhradených technických zariadení – elektrických Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb a výroby, Čistiace a upratovacie služby Prekladateľské a tlmočnicke služby: nemecký jazyk
Frasier s.r.o.	Obeckov 29	Stavebná činnosť
HVR Investments s.r.o.	Obeckov 29	Stavebná činnosť Nákladná cestná doprava vykonávaná vozidlami s celkovou hmotnosťou do 3,5 t vrátane prípojného vozidla Poskytovanie služieb rýchleho občerstvenia v spojení s predajom na priamu konzumáciu
NOVOHRADFRUIT s.r.o.	Obeckov 183	Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod) Poskytovanie služieb v poľnohospodárstve a záhradníctve
SOLAR-CLEAN, s.r.o.	Obeckov 136	Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod) Sprostredkovateľská činnosť v oblasti služieb, Prenájom hnuiteľných vecí, vedenie účtovníctva

		Nákladná cestná doprava, čistiace, upratovacie služby
WOOD ELEMENT s.r.o	Obeckov 137	Stolárstvo Opracovanie drevnej hmoty a výroba komponentov z dreva Výroba jednoduchých výrobkov z dreva, korku, slamy, prútia a ich úprava, oprava a údržba Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod)
Peter Oravec - Autoškola	Obeckov 59	Inštruktor autoškoly Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi v rozsahu voľných živností
Ing. Slavomíra Halašiová – G.O.T.	Obeckov 28	Sprievodca cestovného ruchu, Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi, Ubytovacie služby s prípravou jedál a nápojov, Výroba výrobkov z dreva, Sprostredkovateľská činnosť, vedenie účtovníctva
Ing. Pavel Škrada PS - MONTING	Obeckov 160	Čistenie a kontrola komínov Dokončovacie stavebné práce, vypracovanie dokumentácie a projektu jednoduchých stavieb, výroba elektrických zariadení
Pavel Fařara - KAMPAL	Obeckov 149	Prípravné práce k realizácii stavby Montáž, rekonštrukcia a údržba elektrických zariadení Výroba a opracovanie jednoduchých výrobkov z kovu
Ján Varga AGRA - V	Obeckov 45	Sprostredkovanie obchodu a služieb v rozsahu voľných živností, maloobchodná a veľkoobchodná činnosť, výroba cestovín, píliarska výroba Poskytovanie služieb poľnohospodárskou technikou
Vladimír Šebian ROMEZ	Obeckov 166	Elektroinštalatérsvo, montáž, oprava a údržba, odb. prehliadky a skúšky el. zariadení, maloobchodná a veľkoobchodná činnosť Prípravné práce pre stavbu, demolačné a búracie práce
Peter Pavlov	Obeckov	Píliarske práce, manipulácia s drevom, stolárstvo Uskutočňovanie stavieb a ich zmien
Roman Štrbík R - SERVICE	Obeckov 73	Sprostredkovanie obchodu, služieb a reklamy v rozsahu voľných živností, maloobchodná a veľkoobchodná činnosť, reklama, Nákup a predaj motorových vozidiel, autopríslušenstva, súčastok a pneumatík vrátane ich opravy, nastavenia a vyváženia kolies Nákladná cestná doprava Diagnostika a opravy cestných motorových vozidiel
Jozef Kišš	Obeckov 108	Montáž, rek. a údržba elektrických zariadení, Prípravné práce k realizácii stavby Čistenie kanalizačných systémov Ozvučovanie podujatí
Roman Bučko	Obeckov 150	Výroba a opracovanie jednoduchých výrobkov z kovu Inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy
Adam Rusnák	Obeckov 172	Čistiace a upratovacie služby
Alexander Hudý	Obeckov 13	Dokončovacie stavebné práce
Ján Varga	Obeckov 45	Oprava osobných potrieb Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi

Dušan Kaleja	Obeckov 72	Informatívne testovanie, meranie, analýzy a kontroly
Ján Mikuš	Obeckov 89	Dokončovacie stavebné práce Výroba a opracovanie jednoduchých výrobkov z kovu
Iveta Gerbáčová st.	Obeckov 82	Poskytovanie služieb osobného charakteru
Mini potraviny, s.r.o.	Obeckov 16	Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod) Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb, výroby, poskytovanie služieb rýchleho občerstvenia
Mgr. Ivana Grolmusová	Obeckov 126	Informatívne testovanie, meranie, analýzy a kontroly
Miroslava Oravcová	Obeckov 159	Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod)
Ondrej Tóth	Obeckov 17	Poskytovanie služieb v poľnohospodárstve a záhradníctve, Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu, služieb, výroby, Čistiace a upratovacie služby, oprava osobných potrieb
Jozef Kováč	Obeckov 74	Dokončovacie stavebné práce Poskytovanie služieb v poľnohospodárstve a záhradníctve
Terézia Matikovská	Obeckov 175	Sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu a služieb Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod)
Peter Kučera Stavebné práce	Obeckov 153	Uskutočňovanie stavieb a ich zmien

Zdroj: Obchodný register SR, 2022, Živnostenský register SR, 2022

Nezamestnanosť, školstvo, zdravotníctvo, kultúra, šport

Vývoj nezamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet nezamestnaných v obci. V roku 2022 (posledná oficiálny dostupný údaj) bolo v obci evidovaných 20 nezamestnaných. Miera nezamestnanosti v obci dosiahla hodnotu 6,85 %.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Obeckov	80	74	55	41	32	22	22	32	23	20
z toho ženy	38	41	29	21	16	10	11	16	10	11
Produktívny vek	306	308	304	303	304	301	295	293	294	292
Miera nezamestnanosti	26,14	24,02	18,09	13,53	10,53	7,31	7,46	10,92	7,82	6,85

Zdroj: 2022, ÚPSVaR Veľký Krtíš a Evidencia obyvateľov obce

Materská škola

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie deti v obci zabezpečuje Materská škola. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. V prípade záujmu rodičov, deti majú možnosť aj poldennej výchovy a vzdelávania v materskej škole. Cieľom predprimárneho vzdelávania

je dosiahnuť optimálnu perceptuálnu – motorickú, poznávaciu a citovo – sociálnu úroveň, ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a život v spoločnosti. Materská škola je materskou školou rodinného typu, je zameraná na rozvíjanie spolupráce s rodinou a smeruje k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa. Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia. MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí. Materská škola je rozdelená na 2 triedy v ktorej vyučujú 3 učiteľky.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2013 do roku 2022.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MŠ spolu	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2
MŠ spolu - deti	18	22	30	30	30	25	28	30	14	21
MŠ - štátne - triedy	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2
MŠ - štátne - učiteľia	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3

Zdroj: MŠ Obec Obeckov, 2022

Materská škola bola rekonštruovaná v roku 2008: bol vybudovaný bezbarierový vstup, podlahové kúrenie v celej MŠ, nové hygienické zariadenia, termostatické batérie, sprcha a automatická práčka a kuchyňa bola prerobené podľa noriem EU (nový nábytok a zariadenia) a v roku 2015 zrekonštruovaná obecná budova na malú triedu MŠ.

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom. Uvedená stavba je však v zlom technickom stave. Aj napriek zlému technickému stavu však budova slúži na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych aktivít. V obci sa nachádza obecná knižnica.

Nasledujúca tabuľka prezentuje ukazovatele obecnej knižnice. V roku 2021 sa zakúpilo 170 kníh do knižnice z Fondu na podporu umenia v hodnote 2000,- € a nový nábytok do knižnice – regále, stoly, police, komoda, podlaha a svietidlá v hodnote 2602,- € V roku 2022 bolo v knižnici evidovaných 1664 knižných jednotiek. Knižnica má 33 stálych užívateľov.

Verejné knižnice											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
knižnice	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
počet knižných jednotiek	2 084	2 106	2 112	2 144	2 166	2 191	2 216	2 216	2 216	1 661	1 664
užívateľia	34	33	30	29	23	29	34	14	17	29	33

Zdroj: Knižnica Obec Obeckov, 2022

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko. Bolo zrušené v roku 2008. Obyvatelia využívajú zdravotnícke služby v okresnom meste V. Krtíš (všeobecní lekári odborní lekári, poliklinika, nemocnica), prípadne v meste Modrý Kameň.

Šport

V obci sa nachádza betónová plocha o veľkosti 375m², ktorá bola vybudovaná v roku 2007. V letnom období sa využíva ako basketbalové, hokejbalové a tenisové ihrisko. Slúži tiež ako ihrisko MŠ a na bicyklovanie. V zimnom období sa táto plocha využíva ako ľadová

plocha - hokej, korčuľovanie. Kultúrno-spoločenský život je v obci zabezpečovaný nielen prostredníctvom obecného úradu, ale tiež v rámci záujmových združení občanov.

Sociálna starostlivosť starých občanov a zdravotne postihnutých je v obci Obeckov zabezpečená prostredníctvom rozvozu jedného teplého jedla denne. Túto službu organizačne zabezpečuje obec.

Kultúrno-spoločenské aktivity uskutočňované v obci pre obyvateľov i pre návštevníkov udáva nasledujúci prehľad:

- Február – Maškarný ples pre deti
- Máj – Deň matiek
- Jún – Deň detí
- Jún – Dni obce – Jánska Hostina
- August – Športový deň – Rozlúčka s prázdninami
- Október – Úcta k starším
- November – Obecná zabíjačka
- December – Mikuláš, Štefánska zábava

3. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb

Poslaním sociálnych služieb je pomôcť ľuďom udržať si alebo znovu získať svoje miesto v spoločnosti, v komunite, kde žijú. Ich cieľom je zaisťiť pomoc a podporu ľuďom, ktorí riešia najrôznejšie problémy z dôvodu nepriaznivej sociálnej situácie, dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, zdravotného postihnutia, či krízovú sociálnu situáciu a nie sú schopní tieto problémy riešiť bez pomoci druhých.

Verejní poskytovatelia sociálnych služieb

Verejným poskytovateľom sociálnych služieb môže byť obec, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, vyšší územný celok a právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom.

Podľa § 80 zákona o sociálnych službách sú v pôsobnosti obce nasledujúce aktivity:

- vypracúvať a schvaľovať komunitný plán sociálnych služieb,
- rozhodovať o odkázanosti a zániku odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
- poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie:
 - opatrovateľskej služby,
 - prepravnej služby,
 - odľahčovacej služby,
 - sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
- poskytovať základné sociálne poradenstvo,

- zriaďovať, zakladať a kontrolovať nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- viesť evidenciu posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, rozhodnutí a prijímateľov sociálnych služieb,
- vyhľadávať fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- poskytovať štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb,
- uhrádzať náklady za zdravotné výkony (na posudzovanie).

Samospráva obce však môže zriaďovať aj iné zariadenia a poskytovať alebo zabezpečovať aj iné druhy sociálnej služby ako sú vyššie uvedené, príp. môže sociálne služby účelne a vhodne spájať.

Obec Obeckov zabezpečuje svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby a sociálnu pomoc:

- **posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu:** povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;
- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom;

Okrem vyššie uvedených služieb, zabezpečovaných na základe zákona o sociálnych službách, zabezpečuje obec Obeckov pre svojich obyvateľov aj iné služby, podporu, pomoc a aktivity (na základe iných zákonov alebo Všeobecne záväzných nariadení obce):

- **donáška obedov seniorom a ZŤP:** pomoc osobám, ktoré si nevedia/majú problém zabezpečiť obed vlastnou cestou;
- **menšie obecné služby:** služba poskytovaná v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorej je udržiavať u miestnych dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky; v obci túto službu využívajú 3 dlhodobo nezamestnané osoby;
- **sociálnoprávna ochrana detí a mládeže:** obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zabezpečuje rodine, maloletému dieťaťu a mladému dospelému ochranu a starostlivosť. V prípade umiestnenia maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti spolupôsobí pri obnove rodinných pomerov za účelom návratu dieťaťa do prirodzeného rodinného prostredia a vyhľadáva fyzické osoby, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti. Poskytuje pomoc mladému dospelému po skončení ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania.
- **jednorazová dávka pre osoby v hmotnej núdzi:** okamžitá pomoc občanom v krízových situáciách. V roku 2018 obec Obeckov poskytla jednu takúto dávku v celkovej sume 470,00 € (pohrebné trovy občanovi bez súpisného čísla);
- **výkon osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi:** túto činnosť obec vykonáva v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Obec je osobitným príjemcom dávky pre jednu osobu;
- **iné opatrenia aktívnej politiky trhu práce** (napr. podľa § 50 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti): služby poskytované taktiež v

spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorých je udržiavať u miestnych dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky;

Priamo v obci nepôsobia žiadni iní verejní poskytovatelia sociálnych služieb. Prostredníctvom verejných poskytovateľov môžu obyvatelia Obeckova využiť napr. „Zariadenie pre seniorov“, ktoré je zriadené pri VŠNsP, n.o., Nemocničná 1, Veľký Krtíš, ktorého cieľom je zabezpečiť klientom dôstojné a kľudné prežitie svojej jesene života. Celková kapacita zariadenia je 12 klientov a sociálne služby sú poskytované celoročnou pobytovou formou. Ďalším poskytovateľom sociálnych služieb je Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja.

Neverejní poskytovatelia sociálnych služieb

V obci nepôsobí žiaden neverejný poskytovateľ sociálnych služieb. Obyvatelia Obeckova však v prípade potreby môžu využiť pomoc viacerých neverejných poskytovateľov, ktorí poskytujú sociálne služby terénnou formou či už na území celého Banskobystrického kraja alebo v regióne okresov Veľký Krtíš, Lučenec a Zvolen (napr. Domov sociálnych služieb Čeláre – Kirt', Dom Lazár, Osušie – Ľuboriečka, DSS Annamária, n.o. Dolné Plachtince, DSS LIBERTAS - Lučenec, DSS Slatinka - Lučenec, DSS Vidiná, alebo PhDr. Mária Backová SALUBRITA – Veľký Krtíš (poskytovanie služieb v oblasti domácej ošetrovateľskej starostlivosti) a Mgr. Katarína Lukáčová, ADOS TOP – MED, Veľký Krtíš (pestúnska starostlivosť, opatrovateľstvo, starostlivosť o starých ľudí v domácom prostredí).

Požiadavky prijímateľov sociálnych služieb

Pre vytvorenie funkčného, širokého a dostupného systému sociálnych služieb pre obyvateľov obce je veľmi dôležitým predpokladom podrobné poznanie potreby týchto služieb. Odhad potreby služieb v obci môžu dopĺňať a upresňovať demografické trendy a vývoj, odhady expertov a predstaviteľov samosprávy a vyjadrenia samotných obyvateľov.

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby sa obec bude orientovať na:

- účinný, efektívny a komplexný systém poskytovania sociálnych služieb, sociálnej pomoci a podporných služieb z úrovne samosprávy,
- rozšírenie formy sociálnych a podporných služieb podľa konkrétnych požiadaviek obyvateľov obce,
- podporu poskytovania existujúcich sociálnych služieb a nových služieb, ktoré vzniknú na území obce,
- podporu výstavby bytov,
- zriadenie komunitného centra,
- postupné odstránenie bariér v obci (na verejných priestranstvách, v rámci úradu, v zariadeniach kultúrneho a spoločenského života),
- elimináciu negatívnych sociálno-patologických javov v dôsledku neefektívneho využívania voľného času,
- zapojenie čo najviac detí do predškolskej výchovy,
- znižovanie počtu žiakov bez ukončeného vzdelania na ZŠ,
- funkčný systém osvetly a motivácie pre vzdelanie a pokračovanie v štúdiu,

- zvýšenie zaangažovanosti verejnosti, ale aj ZŤP občanov so zdravotnými obmedzeniami na eliminácii sociálnej vylúčenosti obyvateľov obce z dôvodu zdravotných obmedzení.

3.1. Sociálne znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale najmä skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, t.j. od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Celkový počet obyvateľov komunity má trvale klesajúcu tendenciu, čo preukazuje úbytok populácie ako aj migrácia, tento vývoj z dlhodobého hľadiska môže pôsobiť problémovo aj na oblasť sociálnych služieb.

Veková štruktúra, ktorá je súčasnosti relatívne stabilizovaná má vzhľadom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb pri ktorých je nevyhnutné venovať vzrastajúcu pozornosť práve tejto vekovej kategórii, nakoľko starnutie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť.

Z dostupných demografických údajov na základe štatistického predpokladu sme vypočítali počet občanov, ktorí budú potrebovať istú formu sociálnej pomoci, prípadne sociálnych služieb. Použili sme pri tom orientačné údaje, ktoré vymedzujú potrebu sociálnych služieb vo vzťahu k veku, miere závislosti na pomoci pri sebaobslužbe a zdravotného postihnutia.

Sociálne znevýhodnené skupiny v našej obci môžeme rozdeliť na:

- seniori
- nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním
- uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím
- občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Seniori

Identifikácia problémov

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc
- osamelí seniori so zdravotnými problémami
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci
- chýbajú skúsenosti s poskytovaním sociálnych služieb
- chýba miestna legislatíva
- chýba sociálne zariadenie v obci

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity, je možné charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny

- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity

Z hľadiska početnosti ide i jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu premietajúcu nárastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity.

Občania nad 75 rokov tvoria vyše 5,1 % z celkového počtu obyvateľov, to znamená, že ide o najväčšiu skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby. Podľa prepočtov bude opatrovateľskú službu v blízkej budúcnosti permanentne potrebovať min. 8 – 10 obyvateľov a umiestnenie v sociálnom zariadení cca 8 osôb. Aktuálny počet dôchodcov v obci je 22 osôb, zdravotne postihnutých je 17 osôb.

Obec vytvára technické a materiálne podmienky na činnosť základnej organizácie Zväzu invalidov Slovenska v obci Obeckov, ktorá organizuje pre zdravotne postihnutých občanov kultúrno-spoločenské a športové aktivity v obci. Svojou aktivitou inšpiruje aj mladšiu generáciu v obci. Finančná podpora z rozpočtu obce je 150 € ročne.

Opatrovateľská služba

Celodenné poskytovanie opatrovateľskej služby v súčasnosti nie je prevádzke. Obec zatiaľ neposkytuje v obci žiadnu formu opatrovateľskej služby.

Jedáleň pre dôchodcov – nie je, stravovanie je zabezpečené rozvozom obedov seniorom, ktorý vykonáva zamestnanec obecného úradu. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci nie sú upravené VZN obecným zastupiteľstvom.

Obec nedopláca ekonomicky oprávnené náklady za obyvateľa obce umiestneného v sociálnom zariadení.

Bezbariérovosť v obci nie je riešená.

Potreby:

- V prípade potreby zabezpečiť opatrovateľskú službu.
- V prípade potreby zabezpečiť pobytovú službu.
- VZN alebo zásady, ktorým sa určuje postup pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci.
- Na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie treba vyriešiť bezbariérovosť v obci. Priebežne monitorovať potreby seniorov (1x ročne prieskum).

Nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním

Identifikácia problémov

- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie - chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním napriek tomu, že sa v susednej obci nachádza priemyselný park

- chýba systém motivácie a sprevádzania pre rozvoj zamestnanosti – agentúra podporovaného zamestnávania, príležitostných prác, podporovanej práce
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou odborníkmi, ÚPSVaR

V spolupráci s ÚPSVaR Veľký Krtíš, obec v prípade potreby organizuje verejnoprospešné práce - menšie obecné služby. Vo väčšine prípadov by sa jednalo o najodkázanejšie skupiny občanov. Aktivačné práce sa vykonávajú v súlade so zákonom 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti. Zároveň obec podľa zákona 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení má možnosť uzatvárať Dohodu o podmienkach vykonávania menších obecných služieb pre obec s uchádzačmi o zamestnanie, ktorí nespĺňali podmienky na podpísanie dohody s ÚPSVaR. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Dlhodobo nezamestnaní občania sa stavajú čoraz väčším problémom. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrvávania v režime nezamestnanosti je ich nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky voľných pracovných miest, strata pracovných návykov a motivácia pracovať, čím sa stavajú neuplatniteľným na trhu práce. Cieľom zámeru je zlepšenie pracovných návykov, zlepšenie životných podmienok znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a zotrvanie v pracovnom procese aj po skončení doby poskytovania príspevku. Obec má záujem pomôcť svojim občanom v hmotnej núdzi zamestnať sa. Pre občana je to okrem finančného aj morálne ocenenie, že je užitočný a má možnosť zaradiť sa do kolektívu. Nezanedbateľná je aj možnosť vylepšiť si rodinný rozpočet. U dlhodobo nezamestnaných klesá s časom aj sebavedomie a tým aj schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom.

Podprogram Aktivačné služby – Malé obecné služby sa týka aktivít v obci, údržbu verejných priestranstiev, obecných budov, zberu separovaného odpadu v obci, prostredníctvom nezamestnaných občanov pracujúcich v obci v rámci aktivačných prác a zamestnaných v spolupráci s úradom práce. Momentálne táto činnosť na základe § 10 a 12 je v prevádzke s 3 obyvateľmi. Na dobrovoľných službách sa nezúčastní nikto z obyvateľov obce. Financie v prípade potreby sú zabezpečené z ÚPSVaR Veľký Krtíš.

Proces poklesu nezamestnanosti sa snaží ÚPSVaR podporovať organizovaním rekvalifikačných kurzov, tak aby spĺňali požiadavky budúcich zamestnávateľov a zároveň uchádzačov o zamestnanie, ale aj zamestnávateľov motivovať prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce – zákon o službách zamestnanosti č. 5/2004 Z. z..

Potreby :

- Pomoc pri rekvalifikácií dlhodobo nezamestnaných.

Zdravotne postihnutí

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov so zdravotnými problémami, ŤZP
- je málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou, odborníkmi

- chýba možnosť zamestnať zdravotne postihnuté osoby
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci
- chýba opatrovateľská služba

Skupina občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré sú buď vrodené alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy.

Z kritériálneho hľadiska charakteru postihnutia rozdeľujeme občanov so zdravotným postihnutím do 5 základných kategórií:

- mentálne a psychické postihnutia
- zmyslové postihnutia
- postihnutia pohybového aparátu
- kombinované postihnutia
- ostatné postihnutia (mnohé majú charakter civilizačných ochorení).

Každá z uvedených kategórií postihnutí má rozdielne dopady na sociálne následky postihnutia a tým aj na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnych službách venuje dostatočný priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb čo sa týka sortimentu ich druhov ako aj foriem poskytovania. Mimo oblasť sociálnych služieb je najdôležitejším právnym predpisom v novej legislatíve podpora sociálneho začlenenia fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti.

V spolupráci s ÚPSVaR je možnosť vytvorenia chránenej dielni pre zamestnanie zdravotne postihnutej osoby. Zároveň je potrebné zvyšovanie informovanosti o možnosti zamestnávania sociálne vylúčených občanov v podnikateľskom sektore. V obci nefunguje miestna organizácia postihnutých osôb. Kvôli adresnosti pri riešení problémov zdravotne postihnutých, bolo by vhodné založiť miestnu organizáciu v obci.

Obec neprispieva na čiastočnú úhradu nákladov stravy pre seniorov a zdravotne postihnutých. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci nie sú upravené zásadami alebo VZN.

Potreby:

- VZN alebo Zásady, ktorým sa určuje postup pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci
- Na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie treba vyriešiť bezbariérovosť v obci.
- Priebežne monitorovať potreby zdravotne postihnutých (1x ročne prieskum).

Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na pomoc
- chýbajú preventívne sociálne opatrenia a financie
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- informácie pre občanov o možnostiach sociálnej pomoci nie sú dostatočné a na požadovanej úrovni

- násilie v rodinách spojené so závislosťou na alkohole, vandalizmus, násilie, drogové závislosti, pasivita občanov riešiť veci verejné
- chýba komunitné centrum, rómske združenie

Svojím zložením ide o najrôznorodejšiu sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé. K tejto sociálnej skupine zaraďujeme:

- občanov bez prístrešia
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby
- dlhodobo nezamestnaní občania
- občania spoločensky neprispôsobiví a závislí občania

Vzhľadom k rôznorodosti skupiny a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupín a zvlášť v niektorých jej kategórii len odhadnúť. Kategória, ktorá z tejto cieľovej skupiny potenciálnych klientov si vyžaduje osobitnú pozornosť, analýzu a prístup. Táto skupina ľudí patrí medzi najviac ohrozené sociálnou inklúziou. Ich sociálna situácia už dlhodobo determinuje vysoká miera nezamestnanosti, najmä dlhodobej, závislosť na dávkach sociálneho systému, nízka úroveň vzdelania a bývania, nezodpovedný prístup k životu a požívanie návykových látok vo zvýšenej miere. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevlývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu.

Obec v rámci svojich finančných možností podporuje ich začlenenie do spoločnosti. Ak vezmeme prevenciu ako celok od sekundárnej po primárnu, ako predchádzanie vzniku nežiaducich spoločenských situácií včasným odstraňovaním ich príčin, tak zameranie sociálnej prevencie by malo byť najvyšším princípom predchádzania patologických javov a krízovým situáciám rodinách.

Treba zvážiť možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom. Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčasnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to, ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

V obci Obeckov žije 13 rómskych rodín, ktorí bývajú v rodinných domoch.

Potreby:

- V prípade aktuálnosti vybaviť potravinovú pomoc pre sociálne odkázaných a dôchodcom s nízkymi príjmami.
- Priebežne monitorovať potreby obyvateľov sociálne odkázaných (1x ročne prieskum).

4. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Obec Obeckov v budúcnosti počíta s nárastom počtu obyvateľov v kategórii predproduktívneho veku len v prípade celkového nárastu počtu obyvateľstva. Nárast celkového počtu obyvateľstva obec zabezpečí vytvorením podmienok na bývanie v nájomných bytoch, ktorý aktuálne stavia. Je potrebné počítať s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Štatistické údaje nám ukazujú, že počet a podiel ľudí v predproduktívnom veku v každom roku prevyšuje počet i podiel poproduktívnych.

Podiel osôb v predproduktívnom veku

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Údaj	14,43	14,31	14,94	15,80	14,77	14,84	13,36	12,39	12,67

Zdroj: statistics.sk

Podiel osôb v poproduktívnom veku

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Údaj	12,63	13,31	14,32	14,76	15,61	16,34	18,71	19,95	19,12

Zdroj: statistics.sk

Priemerný vek obyvateľa

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Údaj	39,80	40,45	41,02	41,23	41,72	42,08	43,35	44,27	43,61

Zdroj: statistics.sk

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

- rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie:
 - poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie
 - z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia
 - nepriaznivého zdravotného stavu
 - dovŕšenia dôchodkového veku
 - terénnej sociálnej služby
- vyriešiť bezbariérovosť v obci
- zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zariadení, ktoré bude postavené na území obce Obeckov neziskovou organizáciou
- vypracovať a schváliť chýbajúcu miestnu legislatívu v oblasti sociálnych služieb
- zabezpečiť možnosť stravovania odkázaných osôb
- zabezpečenie opatrovateľskej služby
- podpora vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce a regiónu

4.1. SWOT analýza v sociálnej oblasti

<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none">• právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom• záujem komunity obce a jej oficiálnych zložiek o rozvoj sociálnej oblasti - vlastná legislatívna činnosť samosprávnych orgánov umožňujúca úpravu niektorých oblastí sociálnych služieb podľa špecifických potrieb a podmienok komunity• pokoj vidieckeho prostredia• existencia infraštruktúry na voľnočasové aktivity• aktívne spoločenské organizácie• existencia miestnej organizácie seniorov• široká škála kultúrno-spoločenských aktivít v obci• blízkosť okresného mesta a tým dostupnosť rozmanitých služieb	<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none">• chýbajúce komplexné zariadenie sociálnych služieb• nedostatočne vybudovaný systém včasného zachytenia rodiny v ohrození• nedostatok adekvátnych pracovných príležitostí• nedostatočná aktivizácia občanov a podnikateľov• nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb• nedostatok odborného personálu
<p>Príležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none">• získanie mimorozpočtových zdrojov (ŠR, štrukturálne fondy EÚ...) na rozvoj sociálnych služieb• využitie dotačných schém zameraných na kultúrno-spoločenské aktivity a zlepšenie kvality života v obci• zväzovanie inštitútu partnerstva pri poskytovaní sociálnych služieb• využitie členstva v Mikroregióne Údolie Krtíšskeho potoka na rozvoj sociálnych služieb, preventívnych aktivít, kultúrnych a voľnočasových aktivít pre cieľové skupiny komunitného plánu• rozvinúť a využiť dobrovoľníctvo v obci s cieľom zvyšovať kvalitu života v komunite• práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií• využitie nových nástrojov aktívnych opatrení trhu práce	<p>Ohrozenia:</p> <ul style="list-style-type: none">• starnúca populácia• nárast miery obyvateľov odkázaných na sociálne služby• nespolupráca zo strany cieľovej skupiny• zneužívanie sociálnych výhod časťou cieľovej skupiny• nárast chudoby• vysoký podiel nezamestnaných mladých ľudí a dlhodobo nezamestnaných• hrozby plynúce z nezodpovedného správania sa klientov v rôznych formách závislosti, zadĺžených klientov a pod.• nezáujem verejnosti o komunitné aktivity• pretrvávajúca absencia obecných zdrojov na rozvoj sociálnych služieb

5. Strategická časť

Základným strategickým a plánovacím dokumentom usmerňujúcim rozvoj obce je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Komunitný plán ako strednodobý rozvojový dokument rešpektuje globálny cieľ, strategický cieľ a priority obce naformulované v PHSR.

Strategická časť komunitného plánu sa zameriava na stanovenie stratégie v oblasti rozvoja sociálnych služieb či už rozvojom služieb priamo v obci, rozvojom partnerstva obcí navzájom alebo so sociálnymi zariadeniami. Vychádza z údajov uvedených v analytickej časti dokumentu a z aktuálnych stratégií, ktoré ovplyvňujú dané problematiku.

Základným cieľom je zabezpečenie vyvážených sociálnych služieb podľa potrieb obyvateľov obce, predchádzanie sociálnej exklúzii rizikových skupín obyvateľstva a rozvoj komunitného života. Pre dosiahnutie základného cieľa sú formulované konkrétne ciele a opatrenia, ktoré sa budú v období rokov 2019 – 2024 monitorovať a vyhodnocovať. Pri ich realizácii je dôležitá správna koordinácia a spoluúčasť subjektov obce, poskytovateľov sociálnych služieb, ako aj samotných príjemcov týchto služieb, s efektívnym využitím ich súčasných personálnych a finančných kapacít a so zameraním sa na získanie všetkých dostupných finančných zdrojov, vrátane prehodnotenia priorít obecného rozpočtu smerom k navýšeniu v oblasti sociálnych služieb.

5.1. Strategické ciele pre cieľovú skupinu seniori

V súlade s požiadavkami je nutné udržať existujúce služby a rozšíriť tie sociálne služby, ktoré v obci absentujú. Ide o terénne sociálne služby, ktoré zabezpečujú zotrvanie obyvateľov v ich domácom prostredí, kde sú zvyknutí a kde sa cítia v bezpečí a kde majú vytvorené sociálne väzby.

Opatrenie 1.1.

Zabezpečovanie terénnych sociálnych služieb podľa potrieb cieľovej skupiny so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí (opatrovateľská služba, terénna sociálna práca)

Popis opatrenia:

- analýza potrieb cieľovej skupiny v oblasti potreby sociálnych služieb,
- analýza možnosti financovania terénnych sociálnych služieb,
- zabezpečenie terénnych sociálnych služieb
- zabezpečenie stálej opatrovateľskej služby.

Predpokladané dopady opatrenia:

- zotrvanie obyvateľov odkázaných na sociálne služby v ich prirodzenom prostredí,
- zabezpečenie sociálnych služieb podľa potrieb obyvateľstva.

Finančné zdroje:

- rozpočet obce
- spolufinancovanie – prijímatelia sociálnych služieb

Opatrenie 1.2. **Zabezpečenie možnosti stravovania**

Popis opatrenia:

- analýza potrieb cieľových skupín,
- zabezpečenie dodávateľov stravy,
- zabezpečenie informovanosti občanov na webovom sídle obce

Predpokladané dopady opatrenia:

- zvýšenie starostlivosti o cieľovú skupinu
- zabezpečenie služieb podľa potreby cieľovej skupiny

Finančné zdroje:

- rozpočet obce

Opatrenie 1.3. **Vybudovanie sociálneho zariadenia v obci**

Popis opatrenia:

- spolupráca a súčinnosť pri vybudovaní domova sociálnych služieb v obci
- vytvorenie kvalitného prostredia s odborným personálom na zlepšenie života rezidentov zariadenia

Predpokladané dopady opatrenia:

- Kapacitné priestory priamo v obci pre dôchodcov a sociálne postihnutých občanov

Finančné zdroje:

- MPSVaR
- BBSK
- EÚ fondy
- Súkromné zdroje

Opatrenie 1.4. **Zabezpečenie seniorských služieb v obci**

Popis opatrenia:

- Analýza potrieb cieľovej skupiny
- Spolupráca so súkromným sektorom pri poskytovaní základných hygienických služieb seniorom v ich domácom prostredí
- Informovanie o službe na web stránke obce

Predpokladané dopady opatrenia:

- zvýšenie starostlivosti o cieľovú skupinu poskytovaním komplexnej služby (holičstvo, kaderníctvo, pedikúra, manikúra...)
- zabezpečenie služieb podľa potreby cieľovej skupiny

Finančné zdroje:

- MPSVaR
- BBSK
- EÚ fondy
- Súkromné zdroje

Opatrenie 1.5. Zriadenie klubu dôchodcov v obci

Popis opatrenia:

- Analýza potrieb cieľovej skupiny
- Vytvorenie priestoru na spoločné trávenie času seniorov
- Informovanie o klube na web stránke obce

Predpokladané dopady opatrenia:

- Zvýšenie starostlivosti o potreby cieľovej skupiny

Finančné zdroje:

- MPSVaR
- BBSK
- EÚ fondy
- Súkromné zdroje

5.2. Strategické ciele pre cieľovú skupinu nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním

Opatrenie 2.1. Zlepšenie pracovných návykov

Popis opatrenia:

- organizovanie verejnoprospešných prác – menších obecných služieb a aktivačnej činnosti
- výchova a vzdelávanie cieľovej skupiny

Predpokladané dopady opatrenia:

- zlepšenie pracovných návykov
- zlepšenie životných podmienok

Finančné zdroje:

- ÚPSVaR Veľký Krtíš
- rozpočet obce

5.3 Strategické ciele pre cieľovú skupinu deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia

Negatívne javy predovšetkým u mládeže sa objavujú v súčasnosti čoraz častejšie. Ich riešenie je už retroaktívnou činnosťou príslušných orgánov, inštitúcií a predovšetkým rodičov. Dôležité je preto vytvárať aktivity na predchádzanie týmto javom, t. j. posilnenie prevencie.

Opatrenie 3.1.

Rozvoj sociálno-preventívnych programov pre deti a mládež

Popis opatrenia:

- analýza uskutočňovaných aktivít v oblasti prevencie sociálno-patologických javov,
- navrhnutie plánu a smerovania budúcich preventívnych aktivít
- nadviazanie spolupráce s relevantnými zainteresovanými stranami (polícia, ÚPSVR organizácie verejného sektora uskutočňujúce preventívne aktivity)

Predpokladané dopady opatrenia:

- zníženie sociálno-patologických javov u detí a mládež
- zvýšenie informovanosti v oblasti sociálno-patologických javov
- včasné podchytenie vznikajúcich problémov a predchádzanie krízovým situáciám

Finančné zdroje:

- rozpočet obce

Opatrenie 3.2.:

Podpora aktivít mládeže v obci

V súčasnej dobe rozmáhajúceho sa virtuálneho trávenia voľného času je potrebné vytvárať podmienky k aktívnemu tráveniu voľného času mládeže. Práve podpora takýchto aktivít napomôže zníženiu negatívnych javov, zvyšovaniu súdržnosti spoločnosti a prevencii sociálnej izolácie. V obci je možnosť športového vyžitia mládeže na úrovni a mládež v obci je organizovaná najmä v kluboch.

Popis opatrenia:

- zistenie potrieb mládeže na rozvoj aktivít pre ňu
- vytvorenie platformy na stretávanie sa mládeže (združenie, klub alebo pod.)
- zabezpečenie priestorov pre aktivity mládeže
- pokračovať v organizácii tradičných kultúrnych a športových podujatí
- podieľať sa na vytváraní nových voľnočasových aktivít

Predpokladané dopady opatrenia:

- zabezpečenie možnosti mládeže na vlastné organizovanie sa
- aktívne trávenie voľného času
- zvyšovanie súdržnosti mládeže v obci
- zníženie výskytu sociálno-patologických javov a kriminality

- vzájomné spoznávanie a posilnenie väzieb medzi mládežou

Finančné zdroje:

- rozpočet obce

Opatrenie 3.3.: Podpora aktivít pre rodiny

Popis opatrenia:

- zistenie potrieb rodín (predovšetkým matiek s deťmi, osamelých rodičov) v oblasti rozvoja aktivít a infraštruktúry pre nich
- realizácia aktivít pre rodiny

Predpokladané dopady opatrenia:

- rozšírenie možností stretávania sa a trávenia voľného času pre rodiny
- zlepšenie spoločenského života rodín v obci

Finančné zdroje:

- rozpočet obce

5.4 Strategické ciele pre cieľovú skupinu zdravotne postihnutí

Opatrenie 4.1.: Zabezpečenie bezbariérového prístupu do verejných objektov v obci

Popis opatrenia:

- analýza stavu bezbariérových vstupov do verejných objektov
- zabezpečenie bezbariérového vstupu alebo alternatívneho vstupu do verejných budov.

Predpokladané dopady opatrenia:

- uľahčenie samostatného a bezpečného pohybu a vstupu do verejných objektov v obci

Finančné zdroje:

- dotácia z MPSVaR
- dotácie iných organizácií
- rozpočet obce

5.5. Strategické ciele pre cieľovú skupinu osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Opatrenie 5.1.: Zváženie osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, resp. iných dávok a príspevkov

Popis opatrenia:

- analýza potrieb cieľovej skupiny

Predpokladané dopady opatrenia:

- účelné využívanie dávok sociálneho systému

Finančné zdroje:

- ÚPSVaR

Opatrenie 5.2.: Rozvoj neformálneho vzdelávania životných zručností

Popis opatrenia:

- zvýšenie gramotnosti pre osoby bez vzdelania

Predpokladané dopady opatrenia:

- začlenenie spoločensky neprispôsobivých osôb do pracovného a spoločenského života

Finančné zdroje:

- UPSVaR
- rozpočet obce

6. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Obeckov úzko participuje na PHSR obce Obeckov. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci.

Nakoľko finančné možnosti obce v súčasnom programovom rozpočte sú ohraničené je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na roky 2023 – 2026 (podľa komunitného plánu na roky 2023 – 2026). Nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb stanoví Obecné zastupiteľstvo zodpovedné osoby a časový horizont realizácie podľa aktuálnosti a potreby realizácie jednotlivých opatrení.

7. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Dokument budú predstavitelia samosprávy a poverené osoby priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie, je záväzným pre tvorbu rozpočtu obce a jeho aktivity budú premietnuté do rozpočtu obce. Komunitný plán sociálnych služieb obce je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce, či majúce aktivity na území obce, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor) a je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu:

- Obecné zastupiteľstvo minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie. Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce.

8. Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj pri aktualizácii komunitného plánovania.

Účasť pri aktualizácii komunitnom plánovaní:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť - ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby - nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb - po uplynutí plánovaného obdobia.

Záver

Sociálna služba je odborná činnosť, obslužná alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii s cieľom umožniť im zapojiť sa do bežného života v spoločnosti a ochrániť ich pred sociálnym vylúčením. Úlohou a cieľom samosprávy je vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život a postupne zlepšovať životné, pracovné a sociálne potreby obyvateľov obce.

Tento komunitný plán sociálnych služieb predstavuje strednodobý plánovací dokument, zameraný na postupný rozvoj sociálnych služieb v obci. Analyzuje stav a úroveň sociálnych služieb poskytovaných obyvateľom obce, hodnotí potreby občanov odkázaných na sociálne služby a navrhuje ciele a opatrenia pre ďalší rozvoj a skvalitnenie poskytovaných služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb je otvorený a živý materiál, ktorý bude reagovať na zmeny a potreby celej komunity v obci, na meniace sa legislatívne, materiálne, finančné a personálne prostredie. Z tohto dôvodu bude priebežne vyhodnocovaný a v prípade potreby aktualizovaný. Navrhované zmeny a úpravy dokumentu vstúpia do platnosti po schválení obecným zastupiteľstvom

Použitá literatúra

- Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb – Woleková - Mezianová, SOCIA (2004)
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- www.sodb.infostat.sk[http://www.sodb.infostat.sk/](http://www.sodb.infostat.sk)
- Národný strategický referenčný rámec – základný strategický dokument SR, na základe ktorého Slovenská republika môže využívať zdroje z fondov EÚ a Partnerská zmluva 2014 - 2020
- Programové vyhlásenie vlády 2021 – 2024
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030
- Revidovaný národný akčný plán
- Dekády začleňovania rómskej populácie
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb Banskobystrického samosprávneho kraja - Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb

Prílohy - Dotazník

Ako dlho bývate v obci Obeckov?

- menej ako 5 rokov
- 5 – 15 rokov
- 16 – 30 rokov
- viac ako 30 rokov
- iné

Na koho sa obrátite v prípade, že by ste potrebovali získať informácie o niektorej forme sociálnych služieb ?

- obrátim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom stretol
- kontaktujem organizácie, o ktorých viem, že podobné služby poskytujú
- získam informácie z internetu
- opýtam sa na úradoch
- takéto informácie nevyhľadám
- neviem, doteraz som sa s takou situáciou nestretol/a

Ako by ste postupovali v prípade trvalého postihnutia člena Vašej rodiny ?

- snažil/a by som sa zaistiť starostlivosť sám/sama, príp. využiť pomoc blízkych ľudí
- využil/a by som služby poskytované v domácom prostredí
- spoľahol/la by som sa na pomoc inštitúcií
- iné /vypíšte/
- neviem

Prosíme, označte všetky služby, ktoré v súčasnej dobe užívate Vy osobne alebo Vám blízka osoba:

- poradenstvo
- klub mládeže

- klub dôchodcov
- služby pre seniorov – jedáleň, opatrovateľská služba, ZPS ...
- služby pre osoby so zdravotným postihnutím – denný stacionár, prepravná služba ...
- sociálna byty
- iná /vypíšte/
- bez odpovede

Kto využíva danú službu ?

- senior
- dieťa so zdravotným postihnutím
- osoba so zdravotným postihnutím
- dlhodobo choré dieťa
- dlhodobo chorý dospelý
- osoba ohrozená závislosťou
- človek v nepriaznivej životnej situácii / strata bývania, domáce násilie ... nezamestnaný/á
- iná odpoveď
- bez odpovede

Ktoré z nasledujúcich skupín obyvateľov obce si podľa Vás zaslúžia viac pozornosti ?
/max. 4 odpovede/

- rodiny s malými deťmi
- občania v prechodnej sociálnej kríze
- rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím
- neprispôsobiví občania
- deti a mládež
- nezamestnaní
- seniori
- etnické menšiny
- osoby so zdravotným postihnutím
 - dlhodobo chorý
 - osoby ohrozené závislosťou
- neviem
- iná skupina

Na ktoré oblasti pomoci by sa malo obec v budúcnosti viac zamerať ? /max 3 od./

- rozvoj služieb poskytovaných v domácnostiach
- linka dôvery
- osobná asistencia, opatrovateľská služba
- služby pre seniorov – jedáleň, ZPS
- služby pre osoby so zdravotným postihnutím – stacionár, prepravná služby
- chránené dielne – riešenie zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím
- starostlivosť o osoby ohrozené závislosťou
- iné
- neviem

Štatistické otázky

Aké je zloženie Vašej domácnosti ?

- jednotlivec
- obaja rodičia s dieťaťom
- jeden rodič s dieťaťom
- manželia bez detí
- viacgeneračná domácnosť
- iný typ

Aké je Vaše zamestnanie ?

- zamestnanec
- dôchodca
- študent
- invalidný dôchodca
- podnikateľ
- nezamestnaný
- bez odpovede

Koľko máte rokov ?

- menej ako 25
- 26 – 35
- 36 – 45
- 46 – 55
- 56 – 65
- 66 – 75
- 76 a viac

Aké je Vaše najvyššie dokončené vzdelanie ?

- základné
- stredné
- stredné s maturitou
- vyššia odborná škola
- vysokoškolské

Ako by ste hodnotili životnú úroveň Vašej domácnosti ?

- veľmi dobrá
- skôr dobrá
- skôr zlá
- veľmi zlá
- bez odpovede

Ste muž alebo žena ?

- muž
- žena